

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ב"ה

תיק 1063300/7

בבית הדין הרבני הגדול ירושלים

לפני כבוד הדיינים:

הרב אליעזר איגרא, הרב שלמה שפירא, הרב ציון לוז-אילוז

המערערת: פלונית (ע"י ב"כ עו"ד אביגדור קולה ועו"ד משה יצחק אוסדיטשר)

נגד

המשיב: פלוני (ע"י ב"כ עו"ד שולמית אלדן)

הנדון: 'דיים נקיות' וציות להוראת ביה"ד – תנאי סף לקבלת סעדים

החלטה

בפני בית הדין מונחת בקשת המערערת לקבוע מועד דיון בערעורה על החלטת בית הדין האזורי לגבי הסדרי השהות שבין ילדי הצדדים לאב.

הודעת הערעור הוגשה בד' בניסן תשע"ו (12.4.16). הערעור הוא על החלטות רבות של בית הדין האזורי הקובעות את הסדרי השהות בין האב לילדים במרכז הקשר בת"א. לטענת האם, היא עברה לגור בירושלים, ואם האב מעוניין בהסדרי שהות עליו לבוא למרכז הקשר בירושלים.

המערערת הגישה בקשה לעיכוב ביצוע, והבקשה לא נענתה.

בפתח הדיון שנערך בבית הדין הגדול ביום י"ז בטבת תשע"ז (15.1.17), התברר:

א. שהמערערת מתעלמת מהוראות בית הדין והאב לא רואה את ילדיו.

ב. עקב בקשה לפסילת אב"ד האזורי, היה בית הדין מנוע מטיפול בתיק, והמערערת החליטה לעשות כרצונה ולמנוע מהאב הסדרי שהות עם ילדיו.

מועד דיון זה – י"ז בטבת תשע"ז (15.1.17) – היה קבוע וידוע לצדדים, הצדדים הופיעו והיה ניתן לנהל דיון, אך עקב היעדרות ב"כ המערערת סירבה המערערת לקיים את הדיון לגופם של דברים.

בית הדין דחה את הדיון וקבע בהחלטתו שתי קביעות:

א. על המערערת לשלם את הוצאות המשפט שבהן חויבה כדי לאפשר את קיום הדיון בערעור.

ב. על בית הדין האזורי לפעול מידיה לחידוש הסדרי השהות.

המערערת לא שילמה את ההוצאות שהטיל עליה בית הדין. עקב כך נסגר תיק הערעור שעסק בבקשה לפסילת אב"ד האזורי.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

בית הדין האזורי פעל כהוראת בית הדין הגדול ובהחלטתו מיום כ"ו בשבט תשע"ז (22.2.17) המשיך בטיפולו לקביעת המשמורת והסדרי שהות בין האב לילדים.

בית הדין האזורי קיבל את המלצתה העקרונית של לשכת הרווחה להעביר משמורת הילדים לאב ונתן הנחיותיו לביצוע הליך זה.

בי"ט בשבט תשע"ז (15.2.17) הגישה המערערת בקשה לקביעת דיון בערעורה, על החלטת בית הדין בעניין הסדרי השהות.

בית הדין קובע שהמערערת אינה מציינת להוראות בית הדין, התעלמה מהחלטת בית הדין האזורי בעניין הסדרי השהות ועשתה כרצונה, ובכך גרמה לנתק בין האב לילדיו.

המערערת מתעלמת גם מהחלטת בית הדין הגדול ולא משלמת את ההוצאות שהוטלו עליה. ועתה לאחר שעוכב ההליכים בוטל, ובית הדין חזר להפעיל את ההליכים למימוש החלטותיו רוצה המבקשת שבית הדין ידון בערעורה.

אין ספק שכדי לקבל סעד מבית הדין על אדם צריך להופיע בבית הדין בתום לב ובידיים נקיות.

בסנהדרין (כט, א) שנינו:

בני חמוה דמר עוקבא אתו לקמיה לדינא, אמר להו: פסילנא לכו לדינא [...]
משום 'דלא צייתינהו לדינא'.

ובהגהות אשרי (סנהדרין פרק ג סימן כ) כתב:

ואף על פי שהדין מצות עשה הוא אף על פי כן במקום שאדם יודע שאינן נשמעין לו פטור מלומר להם הדין ושמעין ממר עוקבא שלא רצה להזקק לדין דבני חמוה וקרוב ונתרחק הוה משום דלא צייתי דינא. מא"ז:

וכן כתב החיד"א (בשו"ת יוסף אומץ סימן מז אות ד):

ועצומים כל הרוגיה זה שהגיע להוראה ואינו מורה: "אף על פי כן אם יודע הדין שאין דבריו נשמעים מותר לו להסתלק עצמו מלדונם, כן יש ללמוד מעובדא דמר עוקבא ריש דף כ"ט בסנהדרין – 'פסילנא לכו לדינא משום דלא צייתינו דינא', וכן מצאתיה בהגהות אשרי שם. "עכ"ל הרב מהר"ר אליהו ישראל ז"ל בנימוקיו כ"י. ומלשון מר עוקבא דאמר "פסילנא לכו לדינא" עד שמזה דנו שפסול משום קורבה והדר פירש להו "דלא צייתי". מוכח דלא לבד שמותר לו לסלק עצמו כמ"ש הרב הנזכר, אלא דחובה עליו להסתלק. הן אמת דגם לשון אור זרוע שהביא הגהות אשרי הוא "במקום שאדם יודע שאינן נשמעין לו פטור מלומר הדין" וכו' ע"ש ועיין בריש סימן י"ב.

וכן כתב הגר"ד מקארלין (בחידושי לסנהדרין שבסוף שו"ת שאלת דוד), שמכאן ילפינן שאין לבית דין להזדקק למאן דלא ציית דינא.

ועיין במה שהאריכו בהאי דינא בשו"ת חושן האפוד (להג"ר דוד אברהם פיפאנו ז"ל, חושן משפט סימן יח) ובשו"ת תשורת ש"י (סימן תרל"ז). ראה עוד בזה בשורת הדין (יב (תשס"ז), עמ' שפז – שפט). ויעוין במקורות נוספים לעיקרון זה בספרו של פרופ' א' שוחטמן (סדר הדין בבית הדין הרבני, תשע"א, עמ' 473–476, בסעיף שכותרתו "תובע שאינו ממלא אחר החלטה שיפוטית").

לפיכך לא יקבע בית הדין דיון בערעור של המבקשת לעת עתה.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ככל שהמבקשת תפעל בהתאם להוראת בית הדין האזורי לחידוש הקשר בין האב לילדיו, ייענה בית הדין לבקשתה לקביעת מועד לשמיעת הערעור.

בית הדין מקפיא לעת עתה את תיק הערעור למשך 90 יום. רק אם יוכח לבית הדין שהמערערת מקיימת את החלטת בית הדין, ייענה בית הדין לבקשתה וישמע את הערעור.

בהעדר פנייה בהתאם לאמור, במועד הנ"ל, ייסגר התיק.

ההחלטה מותרת לפרסום לאחר השמטת פרטי הזיהוי של הצדדים

ניתן ביום י"א באדר התשע"ז (9.3.2017).

הרב ציון לוז-אילוז

הרב שלמה שפירא

הרב אליעזר איגרא